

danske
erhvervs
akademier

Strategi for Danske Erhvervsakademier 2015-2017

Strategi for Danske Erhvervsakademier 2015-2017

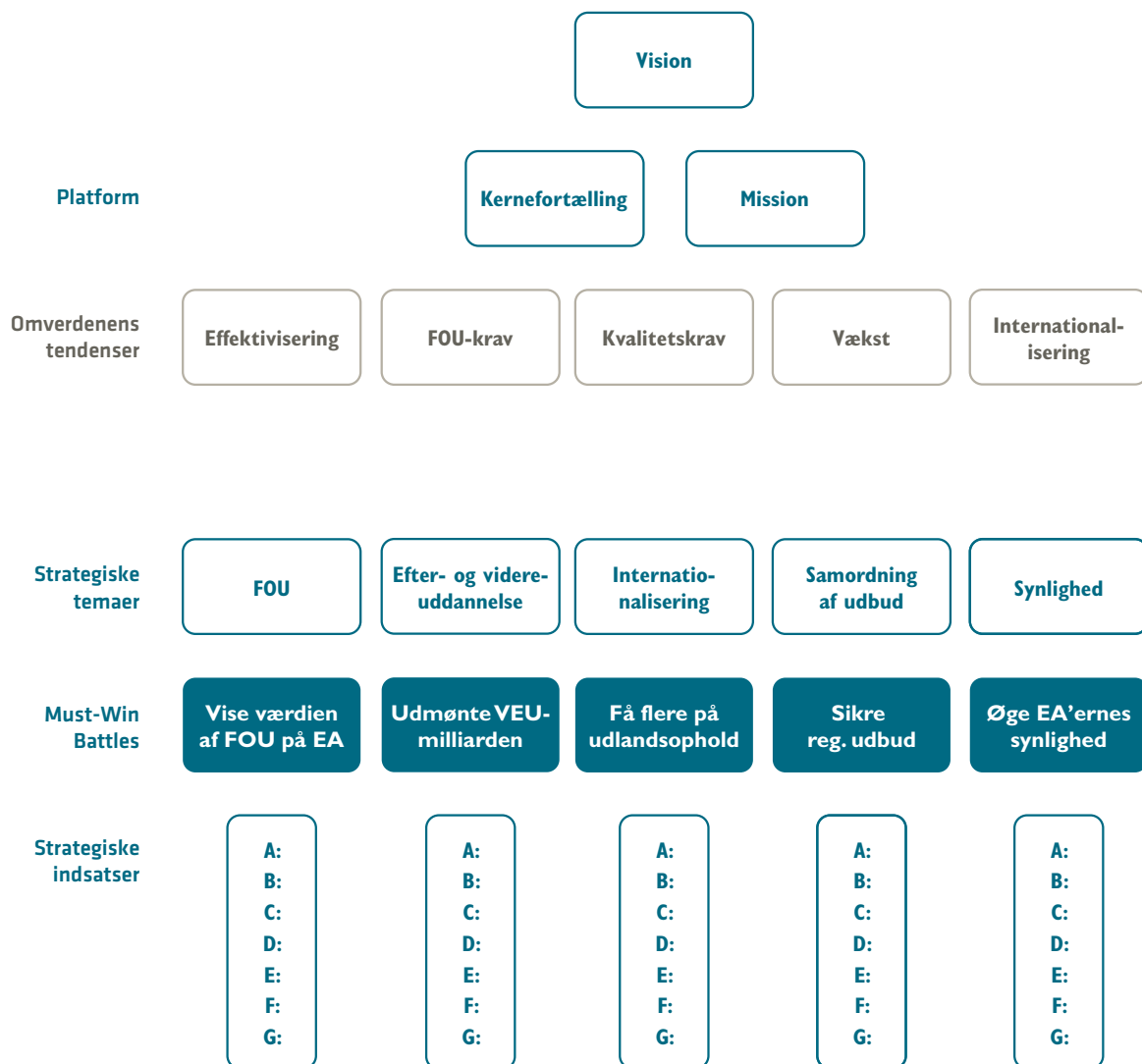

Erhvervsakademierne er med deres etablering i 2009 og frem de yngste institutioner i den videregående uddannelsessektor. Erhvervsakademierne tager afsæt i erhvervsskolerne og har med den baggrund et udbud af praksisnære uddannelser og et tæt samarbejde med erhvervslivet og arbejdsmarkedets parter.

Der er store forhåbninger til, hvad sektoren skal løfte i forhold til at skabe vækst, udvikling og beskæftigelse i den private sektor, ligesom vi har fået pålagt forsknings- og udviklingsopgaver på linje med resten af den videregående uddannelsessektor. Samtidigt er der mange uddannelsespolitiske dagsordner og forventninger, som bedst kan løftes i et fællesskab.

Danske Erhvervsakademier har derfor valgt at lave denne strategi for, hvordan vi vil håndtere forventninger og krav til sektoren. Der er mange bolde, vi som sektor kan vælge at gribe, men det er ikke dem alle sammen, der er lige vigtige. Strategien prioriterer blandt mulighederne og sætter en begrundet retning for, hvordan vi vil udnytte dem. Dette betyder ikke, at strategien er altomfattende. Der er mange opgaver, som akademierne udfører, og som ikke er nævnt i strategien. Dette hænger bl.a. sammen med, at hvert akademi måles på en række centralt og lokalt fastsatte mål, der styres efter i udviklingskontrakter og årsrapporter.

Strategien er lavet efter en model med flere niveauer (se en grafisk afbildning af den på næste side). Vores platform er visionen og missionen samt en kernefortælling. Platformen fortæller, hvorfor sektoren er sat i verden. De udviklinger og faktorer i omverdenen, som får størst betydning for os, er beskrevet i afsnittet om omverdenstendenser. Af platformen og omverdenstendenserne har vi udledt den overordnede strategiske retning, der skal sættes for vores sektor. Det, vi rent faktisk vælger at gøre i strategiperioden, er beskrevet som strategiske temaer, med must-win battles, brændende ønsker og herunder mere konkrete indsatser. Must-win battles er sejre, sektoren for alt i verden skal vinde, fordi alternativet vil være ødelæggende.

Strategisk platform

Vision

Erhvervsakademierne skaber vækst, viden og innovation med praksisnære uddannelser.

Mission

Erhvervsakademierne samarbejder med erhvervslivet om at skabe attraktive praksisnære, videregående uddannelser med på- og afstigningsmuligheder.

Kernefortælling

Erhvervsakademierne blev skabt i 2009 med en ambition om at gøre det attraktivt for flere at gennemføre en videregående uddannelse og at opkvalificere arbejdsstyrken gennem efter- og videreuddannelse.

Vi har siden været på en eventyrlig innovationsrejse, som har - og fortsat vil - udvikle erhvervsakademierne og vores uddannelser, så vi i fællesskab kan løfte opgaven med at tiltrække og uddanne studerende, som matcher erhvervslivets behov.

Vores fornemmeste opgave er at samarbejde med erhvervslivet og uddannelses- og videninstitutioner i og uden for Danmark om at sikre et varieret og relevant udbud af forsknings- og praksisbaserede uddannelser på et internationalt fagligt niveau. Med vores geografiske spredning i alle regioner tiltrækker vi studerende fra hele landet og udlandet til vores uddannelser.

Vi er stolte over, at vi udvikler mennesker, som skaber vækst og innovation i samfundet. Sådan medvirker vi til at sikre, at Danmark har et konkurrencedygtigt erhvervsliv, som leverer vækst, beskæftigelse og velfærd til Danmark såvel som til udlandet.

Omverdenstendenser

Uddannelse er i høj grad i fokus politisk og i mediernes. Der er mange dagsordener, styringsmekanismer, forventninger og nye tiltag, men som uddannelsesinstitution og sektor skal forholde sig til. Nogle tendenser og tiltag er udtryk for enkeltstående initiativer, mens andre må forventes at have en længerevarende effekt og bevågenhed.

I strategien for erhvervsakademisektoren har vi valgt at fokusere på de tendenser og politiske dagsordener, vi ser som væsentlige. Det er tendenser af en vis volumen, og som har eller vil kunne få stor betydning for erhvervsakademierne enkeltvis og for sektoren, hvis vi ikke agerer i forhold til dem enkeltvis eller i fællesskab. De omverdenstendenser, vi anser som de væsentligste i strategiperioden er:

- Uddannelseskvalitet
- Forskning og udvikling
- Internationalisering
- Effektivisering
- Vækst

Nedenfor uddybes de enkelte tendenser:

Tendens 1: Uddannelseskvalitet

Overordnet tendens: Der er et stigende politisk fokus på uddannelsernes kvalitet og relevans.

Alle erhvervsakademierne skal institutionsakkrediteres inden 2017. Fokus i en institutionsakkreditering er uddannelsesinstitutionens løbende og systematiske arbejde med sikring og udvikling af uddannelsernes kvalitet og relevans.

Ny stillingsstruktur skal medvirke til at løfte uddannelsernes kvalitet, da alle nyansatte ansættes i en adjunktstilling, hvor de skal beskæftige sig med undervisning på fuldtids- og deltidsuddannelser og forsknings- og udviklingsarbejde og i en lektoransmodning redegøre for forløbet og refleksioner herover. Stillingsstrukturen skal medvirke til at give de bedste rammer for at udvikle uddannelserne, så de matcher arbejdsmarkedets behov for kompetencer og at øge kvaliteten i uddannelserne.¹⁾

Aftalen om erhvervsakademierne har fokus på kvalitetssikring af videngrundlaget, idet det fremgår, at *"institutionsakkrediteringen af erhvervsakademierne skal omfatte en specifik vurdering af den enkelte institutions kvalitetssikring af videngrundlaget for udvikling og selvstændigt udbud af*

1) Bekendtgørelse om stillingsstruktur for undervisere ved erhvervsakademier, professionshøjskoler og Danmarks Medie- og Journalisthøjskole, indledende bemærkninger

teknisk-merkantile professionsbacheloruddannelser.”²⁾

Udvalget for kvalitet og relevans i de videregående uddannelser sætter ny dagsorden for uddannelserne. I efteråret 2013 nedsatte daværende forskningsminister Morten Østergaard et udvalg, der skal komme med anbefalinger til forbedring af de videregående uddannelsers kvalitet og relevans og sammenhæng i uddannelsessystemet. Udvalget offentliggjorde den første rapport i april 2014, og de sidste rapporter offentliggøres i oktober/november og ved årsskiftet. Den første rapport indeholder blandt andet en baggrundsrapport om små udbud på erhvervsakademier og professionshøjskoler, og udvalget anbefaler et minimumsoptag på 30 for at skabe bæredygtige faglige miljøer.³⁾

Tendens 2: Forskning og udvikling

Overordnet tendens: Uddannelsernes vidensgrundlag skal styrkes gennem forsknings- og udviklingsaktiviteter:

Loven stiller krav om, at erhvervsakademierne skal *”varetage praksisnære og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter og herigennem aktivt medvirke til, at ny viden tilvejebringes og bringes i anvendelse i såvel den private som den offentlige sektor.”*⁴⁾

Der er afsat midler på finansloven til erhvervsakademiernes forsknings- og udviklingsaktiviteter. Første gang i 2013 til kapacitetsopbygning, og midlerne er forlænget med 3 år i 2014 og videreført i forslaget til finanslov 15.

Ministeren har særligt forventninger, idet hun peger entydigt på, at erhvervsakademiernes forpligtelse er af en særlig karakter, som afviger fra universiteternes. Erhvervsakademiernes FoU-aktiviteter skal udvikle de udbudte uddannelsers kvalitet og bidrage med viden og løsninger på konkrete udfordringer på arbejdsmarkedet. Især skal videnoverførsel til de små og mellemstore virksomheder være i fokus.

Forskning og udvikling er et pligtigt mål i udviklingskontrakterne, idet det fremgår af ministerens uddybning af kravene i udviklingskontrakterne: *”En væsentlig forudsætning for udviklingen af erhvervsakademi- og professionsbacheloruddannelsers kvalitet og relevans, er disse institutioners involvering i praksisnære og anvendelsesorienterede forsknings- og udviklingsaktiviteter.”*⁵⁾

2) Aftale om opfølgning på evalueringen af erhvervsakademistrukturen, <http://ufm.dk/lovstof/politiske-aftaler/aftale-om-opfolgning-pa-evalueringen-af-erhvervsakademistrukturen/opfoelgning-paa-evaluering-af-erhvervsakademistrukturen.pdf>

3) <http://ufm.dk/uddannelse-og-institutioner/rad-naevn-og-udvalg/kvalitetsudvalget>

4) <https://www.retsinformation.dk/forms/R0710.aspx?id=164381>

5) Bilag til ministerens brev om pligtige mål i udviklingskontrakter, 18. juni 2014

Tendens 3: Internationalisering

Overordnet tendens: En global verden stiller krav om internationale kompetencer.

Forventninger om øget internationalisering i Regeringens strategier, der har fokus på henholdsvis danske studerendes udsyn og internationale kompetencer og Danmark som et attraktivt uddannelsesland for udenlandske talenter: 50 % af de danske studerende skal på studie- eller praktikophold i udlandet løbet af deres studietid, og vi skal tiltrække de dygtigste udenlandske studerende.

Uddannelse som eksportvare. Der er også fokus på mulighederne for uddannelseseksport. Tænk tanken DEA har i 2013 lavet en række anbefalinger for at øge uddannelseseksporten⁶⁾, og ministeriet arbejder med en regelsanering og -forenkling på området.

Tendens 4: Effektivisering

Overordnet tendens: Produktiviteten i den offentlige sektor skal øges.

Der er en generel forventning, også til offentlige organisationer, om at alle muligheder for at effektivisere processer, ydelser mv. bliver udnyttet. De offentlige midler skal anvendes mest effektivt, hvilket blandt andet Produktivitetskommissionen har behandlet.

Reduktion i taxameterbevillingerne. Erhvervsakademierne henter hovedparten af deres indtægter i form af taxametre, som fastsættes på de årlige finanslove. Af finanslovsforslaget for 2015 fremgår det, at taxameterbevillingerne til erhvervsakademiuddannelserne (målt på enhedsomkostninger) reduceres med 6,6 % over de næste tre år. Fra 2009-2014 er tilskuddene reduceret med 15,6 %.

Ændrede bevillingsforudsætninger på vej. En taxameterreform er i støbeskeen. Aktuelt er der igangsat en forundersøgelse. En reform vil kunne ændre på tilskudsstrukturen (faste bevillinger vs. aktivitetsbestemte tilskud), ligesom den vil kunne ændre fordelingen af taxametre mellem for eksempel tekniske og merkantile uddannelser. Det er ikke givet, at en taxameterreform bliver et nulsumsspil. Hvis uddannelser vurderes at være overfinansierede i de eksisterende taxametre, er det ikke givet, at et besparelsesproveny flyttes til andre uddannelser. Der er således mulighed for, at tilskuddene efter en taxameterreform samlet set reduceres med mere end nævnte 6,6 %.

6) <http://dea.nu/publikationer/uddannelseseksport-nye-bacon>

Tendens 5: Vækst

Overordnet tendens: Vækst er en forudsætning for opretholdelse af velfærdssamfundet, og den skal finde sted i den private sektor.

Vækst på den politiske dagsorden. Den økonomiske tilbagegang, som har været konsekvensen af finanskrisen i 2008, og som først nu er ved at blive indhentet, har accentueret den danske vækstdagsorden. Så godt som alle politiske partier ser vækst som den primære betingelse for opretholdelse af velfærden, fremme af miljøtiltag og andre tunge og vedvarende, politiske dagsordener. Centralt i debatten om økonomisk vækst står behovet for at øge produktiviteten i servicevirksomhederne og konkurrencedygtigheden i industrien. Produktivitetskommissionens anbefalinger herom har vundet genklang mange steder:

Væksten skal finde sted i den private sektor, og i regeringsgrundlaget hedder det således, at der for hver ny stilling i den offentlige sektor skal oprettes 15 nye i den private sektor. Uddannelse er en af de afgørende faktorer for skabelsen af vækst, og Udvalget for Kvalitet og Relevans i de Videregående Uddannelser har dokumenteret et mismatch mellem især universiteternes produktion og erhvervslivets efterspørgsel. Hvis de universitetskandidater, som ikke ansættes i det offentlige, alle skal have jobs i det private, så skal der hvert år skabes 8.000 nye jobs til akademikere i den private sektor, primært blandt de mindre og mellemstore virksomheder. Dette kalder ifølge udvalget på tiltag i forhold til udbuddet af heltidsuddannelser, således at det gøres mere oplagt for de unge at tilegne sig kompetencer, der efterspørges i den private sektor.⁷⁾

Vækst gennem det dobbelte kompetenceløft. Fagbevægelsen har rejst kravet om "det dobbelte kompetenceløft", som skal øge kompetencerne blandt dem, der allerede er på arbejdsmarkedet. Flere ufaglærte skal blive faglærte, og flere faglærte skal have en kort, videregående uddannelse. Regeringen har som en del af sin vækststrategi bevilget den såkaldte "VEU-milliard" til at gennemføre disse planer:

Der skal fortsat ske en vækst i antal studerende på erhvervsakademierne. Der er politisk opbakning til at øge optaget på erhvervsakademierne og en generel anerkendelse af uddannelsernes værdi i forhold til at skabe vækst i det private erhvervsliv og samfundet, men jævnfør uddannelses- og forskningsministerens udspil om dimensionering skal væksten ske på uddannelser med gode beskæftigelsesmuligheder. Et øget optag vil desuden medvirke til at skabe muligheder for udvikling af nye uddannelses tilbud, udnytte ressourcerne bedre og sikre økonomisk stabilitet.

7) http://ufm.dk/publikationer/2014/nye-veje/nye_veje_analyserapport_web.pdf

Strategiske temaer og indsatser

De omverdenstendenser, som er beskrevet i det forrige afsnit, er dem, vi mener, er blivende, og som har betydning for erhvervsakademisektoren. De påvirker sektoren på forskellig vis og nogle får større umiddelbar betydning end andre. I sig selv sætter omverdenstendenserne dog ikke strategisk retning.

Den strategiske retning for erhvervsakademisektoren skal i stedet sættes ud fra vores platform, dvs. visionen og missionen, og ud fra en vurdering af de største udfordringer.

Synlighed

Udfordring: I sektoren har vi både et brændende ønske og behov for at arbejde med vores synlighed i bred forstand. Der er ikke tale om en brændende platform, hvad årets (2014) optag vidner om. Men alt for ofte forveksles erhvervsakademierne med erhvervsskolerne og navngivningen af sektor, uddannelsestyper mv. bidrager ikke til at gøre billedet klarere. Hertil kommer, at erhvervsakademierne og sektoren ikke har eksisteret så længe som de øvrige delsektorer, og vi er derfor først nu begyndt at slå vores navn fast. Behovet for synliggørelse omfatter mange aspekter: Dels at gøre opmærksom på vores eksistens, dels at formidle, at vores uddannelser fører til jobs og endda i den private sektor. Vi har også behov for at slå fast, at det ikke er mindre fint at læse hos os end andre steder, og at vi har en pædagogik, som markant adskiller sig fra de andre delsektorer.

Hvad vil vi? (must win battle)

Sammen skal vi øge erhvervsakademiernes synlighed blandt befolkningen, journalister, politikere, embedsmænd og andre interessenter. Vi skal være kendte og anerkendte for vores kernefortælling.

Hvordan vil vi gøre det? (strategiske indsatser)

Sammen og hver især vil vi først og fremmest arbejde for at øge sektorens synlighed blandt forskellige målgrupper. Det vil vi ved blandt andet, at:

- Måle vores synlighed gennem en kendskabsanalyse.
- Skabe yderligere synlighed for sektoren.
- Lave en årlig handlingsplan.

Forskning og udvikling

Udfordring: På forsknings- og udviklingsområdet er erhvervsakademierne ganske nye og skal håndtere et særligt sæt af forventninger, som kan opleves som diffuse af omverdenen og medarbejderne på akademierne. Akademierne har endnu ikke fuldt ud opbygget deres organisationer på området og er derfor sårbare.

Mange af opgaverne med et opbygge et forsknings- og udviklingsmiljø ligger hos de enkelte erhvervsakademier; men der er forventninger til erhvervsakademierne som sektor; og det er derfor vigtigt at løfte en del af opgaven med at nå de politiske mål i fællesskab. Den fælles opgave er derfor at definere sektorens særlige forskningsprofil, skabe synlighed om de resultater og den værdi, erhvervsakademierne skaber gennem sine forsknings- og udviklingsopgaver.

Hvad vil vi? (must win battle)

Danske Erhvervsakademier skal sammen løfte opgaven med at definere en fælles forskningsprofil for sektoren og den særlige rolle, den spiller i forhold til særligt de små og mellemstore virksomheder. Vi skal sammen vise resultaterne og værdien for erhvervslivet, uddannelserne og samfundet af det forsknings- og udviklingsarbejde, der foregår, og derigennem skabe opmærksomhed og nye muligheder for finansiering af aktiviteterne. Sammen skal vi sikre flere midler til forskning og udvikling på erhvervsakademierne gennem en øget bevilling på finansloven og en andel af innovationsfondens midler.

Hvordan vil vi gøre det? (strategisk indsats)

Det strategiske arbejde med forskning og udvikling afhænger af et samspil mellem de enkelte erhvervsakademiernes egen indsats og sektorens fælles indsats. Sektoren skal sammen understøtte de enkelte akademiernes arbejde, mens en fælles indsats for at synliggøre værdi og nytte bygger på akademiernes resultater.

Akademiernes forpligtiger sig derfor til hver især at opkvalificere medarbejderne inden for forskningsmetode og levere resultater på området, mens vi som sektor vil iværksætte følgende initiativer:

- Udarbejde et forskningspolitisk papir, der beskriver særkendet ved erhvervsakademiernes forsknings- og udviklingsaktiviteter og den værdi, de skaber.
- Skabe synlighed om resultaterne og værdien af erhvervsakademiernes forsknings- og udviklingsaktiviteter.
- Arbejde for at skaffe flere midler til forsknings- og udviklingsaktiviteterne.

Efter- og videreuddannelse

Udfordring: Erhvervsakademierne har efter- og videreuddannelse som en stor del af deres aktiviteter og har sammen SmartLearning, der udbyder akademi- og diplomkurser som online-studier. Langt den største aktivitet er inden for det merkantile område og ledelse, mens en mindre del er inden for det tekniske område.

Der er en politisk dagsorden om det dobbelte kompetenceløft og livlang læring, som arbejdsmarkedets parter også støtter. Der er således indgået aftale mellem DA, LO og Regeringen om udmøntningen af en milliard til efter- og videreuddannelser, hvoraf en tredjedel skal bruges til de erhvervsrettede, videregående uddannelser.

Nye undervisningsformer i form af digitalisering giver nye muligheder, hvilket blandt andet ses i den stigende tilslutning til MOOCS.

Hvad vil vi? (must win battle)

Erhvervsakademierne vil løfte opgaven med at udmønte midlerne til VEU og udvikle nye, tekniske uddannelser i samarbejde med arbejdsmarkedets parter.

Hvordan vil vi det? (strategisk indsats)

Der er nedsat en referencegruppe og et fagpanel, som erhvervsakademierne også deltager i. Repræsentanterne og de enkelte erhvervsakademier skal indgå aktiv i arbejdet med at vurdere kompetencebehovene og udvikle nye uddannelser. Derudover vil vi som sektor:

- Samarbejde om udbud af efter- og videreuddannelse på tværs af erhvervsakademierne for at sikre den geografiske dækning af udbuddene, særligt inden for det tekniske område.
- Lave en fælles guide/hjemmeside for akademi- og diplomuddannelserne.
- Samarbejde om at udvikle digitale undervisningsformer.

Internationalisering

Udfordring: Den største udfordring for erhvervsakademierne er at øge andelen af studerende på studie- eller praktikophold i udlandet betragteligt for at leve op til Regeringens målsætning om, at 50 % af de studerende skal på studie- eller praktikophold i udlandet. De danske erhvervsakademier udbyder hovedsageligt uddannelser på 2 – 2½ år, og på nogle uddannelser er en væsentlig del af de studerende ældre end gennemsnittet. Det kan derfor være svært at passe et studieophold i udlandet ind i studieforløbet eller privatlivet.

Hvad vil vi? (must win battle)

Vi vil arbejde for at øge andelen af udrejsende studerende og tiltrække de bedste talenter fra udlandet til vores uddannelser.

Hvordan vil vi gøre det? (strategisk indsats)

Den største indsats for at leve op til forventningerne om niveauet af internationalisering skal ske på de enkelte erhvervsakademier og vil også indgå i udviklingskontrakterne for 2015 – 2017. For at understøtte erhvervsakademiernes arbejde med internationalisering, skal sektoren:

- Arbejde politisk for at sikre de bedst mulige rammer for internationale aktiviteter.
- Skabe en fælles international identitet.
- Sikre et fortsat godt samarbejde og erfaringsudveksling i Danske Erhvervsakademiers internationale udvalg.

Samordning af uddannelser

Udfordring: Erhvervsakademierne skal udbyde videregående uddannelser, der imødekommer erhvervslivets behov lokalt. I aftalen om erhvervsakademisektoren fra juni 2013 fremhæves den regionale dækningsforpligtigelse, herunder i geografiske yderområder/tyndtbefolkede områder. Samtidigt fremhæves det, at den regionale forpligtigelse ikke må ske på bekostning af uddannelsernes kvalitet.

Uddannelses- og forskningsministeren har desuden på et møde med alle rektorerne i februar 2014 udtrykt ønske om en større samordning af uddannelserne for at sikre udbud af høj kvalitet i alle regioner.

Dimensioneringsmodellerne accentuerer desuden behovet for samarbejde om uddannelsesudbud og antal studiepladser erhvervsakademierne imellem.

Hvad vil vi? (must win battle)

Vi vil hver for sig og sammen arbejde for at skabe bæredygtige, faglige miljøer af høj kvalitet, så erhvervsakademierne kan leve op til den regionale forpligtigelse uden at gå på kompromis med uddannelsernes kvalitet.

Hvordan vil vi gøre det? (strategisk indsats)

Indsatsen for at samordne uddannelser skal ske både internt på de enkelte akademier, mellem enkelte akademier og i sektoren. Vi vil løfte opgaven, ved at:

- De enkelte akademier arbejder strategisk med at sikre stærke faglige miljøer og uddannelser på tværs af campusser.
- De enkelte akademier samarbejder om udbud af uddannelser for at sikre volumen i antal studerende og kunne tilbyde specialiseringer på tværs af akademierne.
- Rektorkollegiet sikrer åbenhed om ansøgninger om nye uddannelser og udbud.
- Beskrive stærke faglige miljøer på erhvervsakademierne.

